

Економічні горизонти

ISSN 2522-9273 (print)
ISSN 2616-5236 (online)

Economies' Horizons,
No. 4(7), pp. 88–97.

DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(7\).2018.161724](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(7).2018.161724)

Домашня сторінка: <http://eh.udpu.edu.ua>

УДК 368

Теоретико-методичні засади використання облікової інформації для аналізу діяльності страховиків

Ю. М. Мельничук¹, к. е. н.

О. А. Дем'янишина², к. е. н.

Стаття надійшла: 05.11.2018

Стаття прийнята: 20.11.2018

Мельничук Ю. М., Дем'янишина О. А. Теоретико-методичні засади використання облікової інформації для аналізу діяльності страховиків. *Економічні горизонти*. 2018. № 4(7). С. 88–97. DOI: [10.31499/2616-5236.4\(7\).2018.161724](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(7).2018.161724).

Анотація. Стаття присвячена дослідженню взаємодії теоретичних і методичних аспектів використання облікової інформації, а саме фінансової звітності, для аналізу діяльності страховиків. *Мета дослідження.* Метою статті є виявлення взаємозв'язку показників бухгалтерського змісту при використанні їх в оцінці фінансового стану страхової компанії. *Методологія.* Сукупність методів дослідження становить методологію аналізу та організації основних законодавчих актів та законів, а саме методи узагальнення, порівняння, хронологізації, аналізу та узагальнення. *Результати.* У статті доведено необхідність використання облікової інформації в оцінці фінансового стану страховика. У дослідженні здійснено класифікацію показників фінансової звітності для оцінки діяльності страховика. Проаналізовано компоненти фінансової звітності та їх характеристику. Виявлено форми звітності, що використовують при аналізі діяльності страхової компанії. Виявлено і систематизовано джерела формування прибутку та витрат компанії з страхування життя. Запропоновано до використання Рейтингову шкалу діяльності страхових компаній. Розроблено і запропоновано план здійснення оцінки ефективності діяльності, що дозволить відобразити результати діяльності страховика. За результатами досліджень можна зробити висновок, що облікова інформація має важливе значення в здійсненні аналізу діяльності страховиків. Показники бухгалтерського обліку є основою для такого аналізу і оцінки фінансового стану страхових компаній. *Практичне значення.* Практичне значення статті обумовлюється у використанні даних фінансової звітності при аналізі діяльності страхових компаній, оскільки відокремлені показники бухгалтерського змісту не відображають фінансового значення діяльності будь-якого підприємства, та не несуть узагальненої інформації результатів їх господарювання. Саме розрахунок ряду показників, використання методів фінансового аналізу та кваліфікованість спеціаліста-фінансиста при використанні результатів аналізу допоможуть в прийнятті правильних управлінських рішень. *Перспективи подальших досліджень.* В подальшому доповнюваним питанням даної

¹ Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4149-0205>; e-mail: melnichuk_yuliya@ukr.net.

² Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9820-8878>; e-mail: doaudpu1@gmail.com.

проблематики може бути пошук напрямів оптимізації співпраці обліковців та фінансистів щодо взаємного використання інформації з метою пошуку раціоналізованого прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: бухгалтерська звітність, фінансовий аналіз, оцінка фінансового стану, компоненти фінансової звітності.

Кількість джерел: 22; кількість таблиць: 2; кількість рисунків: 2; кількість формул: 0.

JEL Classification: D 83, G 14, G 22, M 41

Theoretical and methodical foundations of the use of accounting information for the analysis of the activities of insurers

Yuliia M. Melnychuk¹, Cand. Ec. Sc.
Olesia A. Demianyshyna², Cand. Ec. Sc.

Received: 05 November 2018
Accepted: 20 November 2018

Melnychuk, Yu. M. and Demianyshyna, O. A. (2018), "Theoretical and methodical foundations of the use of accounting information for the analysis of the activities of insurers", *Economies' Horizons*, no. 4(7), pp. 88–97, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(7\).2018.161724](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(7).2018.161724).

Abstract. The article is devoted to the study of the interaction of theoretical and methodical foundations of the use of accounting information, namely financial reporting, for analysis the activities of insurers. *The purpose of the research.* The purpose of the study is to identify the relationship of indicators of accounting content when used in assessing the financial condition of the insurance company. *Methodology.* The totality of research methods is a methodology for analyzing and organizing the main legislative acts and laws, namely the methods of generalization, comparison, chronology, analysis and generalization. *Results.* The article proves the necessity of using accounting information in assessing the insurer's financial status. In the study done the classification of indicators of financial reporting for the assessment of the insurer. The components of financial reporting and their characteristics are analyzed. The forms of reporting that are used in the analysis of the insurance company's activity are revealed. The sources of income and expenses of the life insurance company are identified and systematized. It is proposed to use the Rating Scale of the activities of insurance companies. Directly the need for detailed analysis, comparison, the definition of a number of indicators that characterize the financial position of the company, led to the emergence of rating agencies that are engaged in grouping performance indicators of insurance companies and determine the level of its stability. However, an internal analysis of the effectiveness of activities in insurance companies provides improved management decision making that is not possible without the use of accounting information. Therefore, in the study, it became necessary to develop and propose a plan for the assessment of the effectiveness of activities, which will reflect the results of the insurer. According to the results of the research it can be concluded that the accounting information is important in the analysis of the activities of insurers. The indicators of accounting are the basis for such an analysis and assessment of the financial condition of insurance companies. *Practical meaning.* The practical importance of the article is conditioned on the use of financial reporting data when analyzing the activities of insurance companies, since the separated indicators of accounting do not reflect the financial meaning of the activities of any enterprise, and do not contain generalized

¹ Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Economic Security; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4149-0205>; e-mail: melnichyk_yuliya@ukr.net.

² Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Economic Security; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9820-8878>; e-mail: doaudpu1@gmail.com.

information on the results of their management. Only the calculation of a number of indicators, the use of financial analysis methods and the qualifications of a finance specialist using the results of analysis will help in making the right managerial decisions. The proposed scientific approaches and research results are a step towards successful management, a necessary element of control, audit, and record keeping. *Prospects for further research.* In the future, complementary questions of this problem may be the search for ways to optimize the cooperation of accountants and financiers with regard to the mutual use of information in order to seek rationalized management decision-making.

Keywords: accounting, financial analysis, assessment of financial condition, components of financial reporting.

Number of references: 22; number of tables: 2; number of figures: 2; number of formulas: 0.

1. Вступ.

Успішне функціонування страховика в сучасних умовах потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на основі фінансового аналізу, що базується на достовірній обліковій інформації, відображеній в формах бухгалтерської і фінансової звітності. Саме фінансова звітність повинна надавати повну, неупереджену та достовірну інформацію про поточний стан і результати функціонування підприємства. Проте, самих показників, відображених у звітах, недостатньо для прийняття раціональних та обґрунтованих управлінських рішень. Проведення оцінки фінансового стану компанії є обов'язковим на сучасних підприємствах і організаціях, що мають на меті отримувати прибуток. Оскільки такий аналіз дасть змогу вчасно виявити фактичні показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, фінансової привабливості, рентабельності, беззбитковості та інших показників і прореагувати на їх зміни. А в загальному, збільшити ймовірність прийняття обґрунтованих, конструктивних та правильних рішень.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання використання облікової інформації для аналізу діяльності страховиків вивчається іноземними та вітчизняними вченими, такими як: Дж. Берлінг (*Burling,*

2017), С. Домінік-Феррейра (*Dominique-Ferreira, 2017*), В. Вуурен і А. Юстин (*Vuuren and Justine, 2017*), Т. Шаухін (*Shauhin, 2017*), К. Г. Резніченко та І. С. Самофат (*Reznichenko and Samofat, 2015*), Г. Д. Подоляк (*Podoliak, 2015*), М. Ларссон, М. Леннборг (*Larsson and Lönnborg, 2015*), М. В. Дубина (*Dubyna, 2014*), С. В. Задорожний і А. С. Іщенко (*Zadorozhny and Ishchenko, 2014*), Н. В. Яременко (*Yaremenko, 2013*), А. М. Ткаченко і К. А. Шматко (*Tkachenko and Shmatko, 2013*). У попередньому дослідженні першого співавтора зокрема розглядається облікове забезпечення страхування життя (*Melnychuk, 2018*) та ін. У той же час, питання теоретико-методичних засад використання облікової інформації для аналізу діяльності страховиків потребує подальших досліджень.

3. Методи дослідження.

Інформаційними джерелами для розрахунку показників та здійснення оцінки доходів і витрат страхової компанії з страхування життя є річна та квартальна звітність: Ф-1 «Баланс», Ф-2 «Звіт про фінансові результати», Ф-3 «Звіт про рух грошових коштів», Ф-4 «Звіт про власний капітал», Ф-5 «Примітки для річної фінансової звітності». Саме фінансовий аналіз показників такої звітності формує фактичне відображення (оцінку) фінансового стану страхової компанії.

4. Формулювання цілей дослідження.

Метою статті є визначення особливостей аналізу фінансового стану страхової компанії на основі фінансової звітності як джерела інформації для ефективної оцінки.

5. Виклад основних результатів та їх обґрунтування.

Оприлюднення результатів діяльності страхової компанії, а саме показників фінансового забезпечення, відіграє важливу роль в прийнятті рішень клієнта, щодо вибору страховика і носить рекламний характер для самої компанії. Такими показниками є: рівень статутного капіталу, рівень власного капіталу, рівень страхових резервів, страхові платежі (премії) та страхові виплати, активи компанії та кількість застрахованих в страховій компанії з страхування життя. Всі ці показники в комплексі відображають фінансове забезпечення компанії і її позиції на ринку страхування життя. Проте, вони не відображають оцінки фінансового стану страховика, що можливе, лише, на основі аналізу фінансової звітності.

Загальновідомо, що фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період, метою складання якої є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформа-

ції про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства для прийняття рішень.

Склад фінансової звітності визначається національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (*Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti, 2018*).

Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Звіт про фінансові результати – звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.

Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді.

Звіт про власний капітал – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Примітки до фінансових звітів – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами).

Фінансова звітність містить комплекс компонентів, які використовуються при аналізі фінансового стану страхової компанії (табл. 1).

Таблиця 1. Компоненти фінансової звітності та їх призначення

Складові фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
1	2	3
Баланс	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу.	Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому.

Продовження табл. 1

1	2	3
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період.	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства, структури доходів та витрат.
Звіт про власний капітал	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі.
Звіт про рух грошових коштів	Генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду.	Оцінка та прогноз операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
Примітки до фінансової звітності	Обрана облікова політика, інформація не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але обов'язкова за П(С)БО, додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості.	Оцінка та прогноз: облікової політики, ризиків або непевності, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання, діяльності підприємства тощо.

Джерело: розроблено авторами на основі (Ministry of Finance of Ukraine, 2018).

О. М. Залетов вважає, що «страхова компанія з страхування життя має 5 основних джерел формування прибутку: від основної діяльності, від інвестиційної діяльності, від кредитної діяльності, від надання послуг та інші доходи» (Zalietov, 2006, p. 631). Оскільки для інвестиційної діяльності і для кредитної діяльності використовуються тимчасово вільні кошти компанії (власні кошти та страхові резерви), то ми вважаємо, що кредитна діяльність включається до одного з напрямів інвестиційної діяльності, і тому джерелами формування прибутку страхової компанії з страхування життя є наступні (рис. 1).

Оцінка ефективності діяльності компаній з страхування життя здійснюється на основі фінансової звітності за напрямками (Melnychuk, 2018, p. 40):

1. Аналіз доходу компанії;
2. Аналіз витрат компанії;
3. Комплексна оцінка фінансового стану страховика:
 - ліквідності та платоспроможності компанії;
 - фінансової стійкості страховика;
 - фінансової привабливості;

- рентабельності;
- розрахунок ймовірності банкрутства страхової компанії.

Оцінка ефективності діяльності страхової компанії визначається багатьма показниками, проте насамперед, фінансовою стійкістю та рентабельністю здійснення страхових та господарських операцій, оскільки основне завдання страхової компанії – забезпечення здійснення страхових виплат при настанні страхових випадків в учасників формування страхового фонду (Alexandrova, 2002, p. 170). На нашу думку, оцінка ефективності страховика повинна визначатись комплексом показників, які вже зазначені вище.

Поєднання прибутку та витрат компанії з даними балансу в фінансових коефіцієнтах та показниках відображають результати діяльності страховика, його фінансову стійкість та платоспроможність.

Показниками, що відображають фінансовий зміст отриманого прибутку в страховій компанії є такі, як:

- структурний аналіз прибутку компанії;
- порівняльний аналіз прибутку впродовж ряду років.

Рис. 1. Схема надходження коштів джерел формування прибутку страхової компанії з страхування життя

Джерело: сформовано за даними, наведеними у (Melnychuk, 2018, р. 26).

На думку М. М. Александрової: «основним джерелом доходів страховика є зароблені страхові премії» (Alexandrova, 2002, р. 165), проте, на нашу думку, не менш важливим джерелом формування доходів є платежі від договорів перестраховання.

Як ми вже знаємо, у страхуванні, на відміну від інших видів діяльності, спочатку страховик акумулює кошти за рахунок отримання страхових платежів (премій), формує необхідний страховий фонд, резервний фонд, а потім їх використовує на

потреби та зобов'язання компанії, а саме витрати на компенсацію збитків у разі настання страхових випадків у страхувальників в межах взятих на себе зобов'язань.

Показниками, що відображають фінансову сутність витрат компанії є такі, як:

- структурний аналіз витрат компанії;
- порівняльний аналіз витрат протягом ряду років.

Витрати страховика, як і доходи, пов'язані із трьома напрямками діяльності страховика (рис. 2).

Рис. 2. Джерела формування витрат страхової компанії

Джерело: сформовано за даними, наведеними у (Melnychuk, 2018, р. 27).

Виокремлюють витрати на проведення операцій з страхування життя (собівартість страхового продукту), витрати на кредитну діяльність і витрати на проведення інших операцій (витрати, що пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю, звичайною діяльністю та надзвичайними операціями). Страхова компанія під час здійснення своєї діяльності витрачає та отримує кошти та матеріальні цінності, тобто має витрати та доходи.

Під «витратами» ми розуміємо будь-які кошти, гроші, цінності тощо, що використані в процесі діяльності на будь-що. А «доходи» відображають матеріальні цінності, гроші, що одержані компанією в наслідок будь-якої діяльності.

Оцінка фінансового стану страхової компанії відбувається за допомогою показників, що відображають:

1) *ліквідність компанії*: коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт поточної ліквідності; коефіцієнт абсолютної ліквідності;

2) *фінансову стійкість*: коефіцієнт концентрації власного капіталу; коефіцієнт концентрації позикового капіталу; коефіцієнт співвідношення; коефіцієнт фінансової залежності; коефіцієнт маневреності власного капіталу;

3) рентабельність;

4) імовірність настання банкрутства.

Варто погодитися з О. Залетовим, що «одним з найважливіших факторів, що перешкоджають адекватному росту ринку страхування життя в нашій країні, є невисокий рівень прозорості в діяльності страховиків. Багато керівників компаній вже усвідомили важливість інформаційної відкритості й готові надавати інформацію страховальникам, застрахованим, вигодонабувачам та інвесторам. Не маючи вичерпних даних про поточний стан страховика, особливо про його реальну платоспроможність, потенційні страхувальники утримуються від вкладення коштів. Акціонери теж не мають можливості правильно оцінити ризики та оптимально вибудувати відносини з менеджментом» (Zalietov, 2006, р. 667).

Фахівці знають, що фінансова надійність страхової компанії з страхування життя визначається шляхом розрахунків ряду показників: співвідношення власного та залученого капіталу, ліквідних активів та короткострокової дебіторської заборгованості та інші. Але для такого розрахунку потрібні показники фінансової звітності. У багатьох розвинених країнах світу розрахунком показників займаються рейтингові агентства.

Однією з самих відомих рейтингових компаній є "Standar&Poor's", яка використовує рейтингову шкалу наведену в табл. 2.

Таблиця 2. Рейтингова шкала надійності страхової компанії

Рейтинг	Характеристика рейтингу
AAA	Виключно висока здатність виконання фінансових зобов'язань; найвищий рейтинг
AA	Дуже висока здатність виконання фінансових зобов'язань
A	Висока здатність виконання фінансових зобов'язань, але елемент може бути пошкоджений негативним впливом несприятливих економічних умов і змін обставин
BBB	Достатня здатність виконання фінансових зобов'язань, але більша відчутність до несприятливих економічних обставин
BB	Поза небезпекою в короткій перспективі, але наявна значна невизначеність, пов'язана з чуттєвістю до несприятливих ділових, фінансових і економічних обставин
B	Висока вразливість за наявності несприятливих, ділових і економічних умов, проте, в даний час є можливість виконання фінансових зобов'язань
CCC	На даний час знаходиться в небезпеці; виконання обов'язків цілком залежить від сприятливих ділових, фінансових і економічних умов
CC	На даний час знаходиться в великій небезпеці
C	Була подана заява про банкрутство або прийняте аналогічне рішення, але платежі і фінансові зобов'язання виконуються
D	Неплатоспроможність щодо фінансових зобов'язань (дефолт)

Джерело: складено за даними Енциклопедії бухгалтера і економіста (Yurovskiy, 2004, p. 76).

Згідно даних газети «Бізнес» в Україні лише одна компанія має рейтинг AAA. Це компанія «Met-life», завдяки тому, що її зобов'язання підстраховано гарантіями материнської компанії, що містить активи на суму біля 700 млрд дол. США. В Україні з 2001 р. діє страховий рейтинг «Insurance TOP» – щоквартальне видання Українського науково-дослідного інституту права та економічних досліджень, яке публікує рейтинги страховиків загального страхування та страхування життя, а також страхових брокерів.

Формування ефективних механізмів регулювання фінансового ринку та страхового ринку зокрема є необхідним в організації діяльності наглядових органів. При цьому, існуючі науково-теоретичні розробки та дослідження щодо питання визначення місця страхової компанії на ринку страхових послуг передбачають використання або рейтингу, або одного інтегрального показника, що визначають фактичний стан страховика. Суттєвим недоліком даного підходу є те, що такі методики не дозволяють спрогнозувати ймовірність

втрати необхідного рівня платоспроможності страховиком у короткостроковій та довгостроковій перспективах з боку наглядових органів. А отже, у разі виникнення будь-яких проблем у фінансової установи, високою є ймовірність того, що вже досить пізно докладати зусиль для їх успішного вирішення. Тому державні наглядові органи зацікавлені в отриманні швидких багатовимірних оцінок, що дозволяють визначити не тільки існуючий (фактичний) рейтинг страхової компанії, а й спрогнозувати рівень її фінансової стабільності в перспективі. Дане завдання можливо вирішити за допомогою проведення експрес-оцінки діяльності страхових установ (Levchenko, 2013, pp. 278-282).

6. Висновки.

Саме необхідність в детальному аналізі, порівнянні, визначенні ряду показників, що характеризують фінансовий стан компанії, зумовило появу рейтингових агентств, які займаються згрупуванням показників діяльності страхових компаній і визначають рівень її стійкості. Проте, внутрішній аналіз ефективності діяльності

страхових компаній забезпечує удосконалення прийняття управлінських рішень, що не можливе без використання облікової інформації.

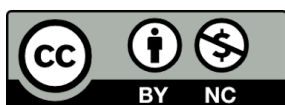
Подальшими напрямками наукових досліджень є розробка шляхів розширення

інформаційного змісту, форм фінансової звітності через її зближення з іншими видами звітності (створення інтегрованої звітності) з метою сприйняття та інтерпретації її показників для підвищення ефективності управлінських рішень.

References

- Alexandrova, M. M. (2002), *Strakhuvannia* [The Insurance], TsUL, Kyiv, Ukraine, 208 p.
- Burling, J. (2017), "The Potential Effect of Brexit on Insurance Regulation in the UK", in: Marano, P. (ed.) and Siri, M. (ed.) (2017), *Insurance Regulation in the European Union*, Palgrave Macmillan, Cham, Switzerland, pp. 79–106, doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-61216-4_5.
- Chvertko, L. A. and Demchenko, T. A. (2018), "Insurance tourist risks: the problems of theory and practice", *Economies' Horizons*, no. 1(4), pp. 67–75, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(4\).2018.132249](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(4).2018.132249).
- Dominique-Ferreira, S. (2017), "How important is the strategic order of product attribute presentation in the non-life insurance market?", *Journal of Retailing and Consumer Services*, vol. 34, pp. 138–144, doi: <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2016.09.013>.
- Dubyna, M., Tunik, M., Bilous, K. and Sobolieva, T. (2014), "Role of insurance agents in providing the growth of client's trust to the insurers", *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu*, no. 2 (74), pp. 163–172.
- Larsson, M. and Lönnborg, M. (2015), "The Survival and Success of wedish Mutual Insurers", in: Pearson, R. and Yoneyama, T. (eds.). *Corporate forms and organisational choice in international insurance*, Oxford University Press, Oxford, pp. 93–113, doi: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198739005.003.0005>.
- Levchenko, V. P. (2013), "Express assessment of the activities of the insurance company", *Innovatsiina ekonomika*, no. 6, pp. 278–282.
- Melnychuk, Yu. M. (2018), *Teoriia i praktyka strakhuvannia zhyttia v Ukraini* [Theory and practice of life insurance in Ukraine], VPTs «Visavi», Uman, Ukraine, 158 p.
- Melnychuk, Yu. M. and Garmatiuk, O. V. (2018), "Factors of influence on sales activities of insurers of life insurance", *Economies' Horizon*, no. 1(4), pp. 60–66, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(4\).2018.132246](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(4).2018.132246).
- Ministry of Finance of Ukraine (2018), "International Financial Reporting Standards", available at: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik> (Accessed 21 October 2018).
- Podoliak, G. D. (2015), "Insurance for Cyber Risks: A Comprehensive Analysis of the Evolving Exposure", *Today's Litigation and Tomorrow's Challenges*, vol. 33, pp. 369–371, available at: <http://apps.americanbar.org/litigation/committees/insurance/articles/marchapril2014-cyber-risk-litigation.html> (Accessed 25 October 2018).
- Reznichenko, K. H. and Samofat, I. S. (2015), "Features of taxation of insurance companies in Ukraine", *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no. 1, p. 144.
- Shahin, T. (2018), "Data Breach, Privacy, and Cyber Insurance: How Insurance Companies Act as "Compliance Managers" for Businesses", *Law & Social Inquiry*, vol. 43, issue 2, pp. 417–440, doi: <https://doi.org/10.1111/lsi.12303>.
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine "On Insurance", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-bp?lang=e> (Accessed 25 October 2018).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Services Markets", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (Accessed 25 October 2018).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2005), The Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On Insurance", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2774-15> (Accessed 25 October 2018).

- Tkachenko, A. M. and Shmatko, K. A. (2013), "The Mediation on the market of insurance services of Ukraine", *Poserednytstvo na rynku strakhovykh posluh Ukrainy*, vol. 1, no. 2, pp. 130–132.
- Vuuren, V. and Justine, A. (2017), "Historical analysis of the origins, development and nature of market conduct regulation: a study of four insurance markets", available at: <http://www.wiredspace.wits.ac.za> (Accessed 15 October 2018).
- Yaremenko, N. V. (2013), "Insurance agent: the essence and main functions", *Visnyk ZhDTU*, no. 1 (63), pp. 378–379.
- Yurovskiy, B. (2014), "Pensions state and non-state: what can we count on", *Entsyklopediia bukhhaltera i ekonomista*, 2014, no. 3, p. 76.
- Zadorozhnyi, S. V. and Ishchenko, A. S. (2014), "Current problems of the institute of insurance mediation", *Molodyi vchenyi*, no. 1 (03), pp. 71–74.
- Zalietov, O. M. (2006), *Ubezpechennia zhyttia* [The Insurance life], Mizhnarodna ahentsiia "BIZON", Kyiv, 688 p.

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons [«Із Зазначенням Авторства — Некомерційна 4.0 Міжнародна» \(CC BY-NC 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).
This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons ["Attribution-NonCommercial 4.0 International" \(CC BY-NC 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).